

Rozhovor

Chirurg musí mít šikovné ruce a vztah k práci

MUDr. Ludmila Boučková je vitální dáma a málokdo by hádal, že v českobudějovické nemocnici působí již 55 let. Obdivuhodný je nejen počet let její profesní kariéry, ale i fakt, že byla vůbec první lékařkou na Urologickém oddělení.

■ Paní doktorko, bylo pro vás studium medicíny jasnou volbou již od mládí?

Vůbec ne. Já jsem patřila k poslednímu ročníku, který po ukončení základní školy mohl jít na pedagogickou školu. Poté už musela být maturita. Podala jsem si žádost, ale nebyla jsem pozvána kvůli původu rodičů – táta byl narozený ve Švýcarsku a byl „těžký kapitalista“, protože měl tři zaměstnance. Takže jsem studovat nemohla. Byla jsem tedy přijata na lučebnici silonu v Plané nad Lužnicí. Maminka pracovala v obchodě, kdekoho tedy znala. Jednou potkala nějakého pana profesora a bavili se, kam jdu na školu. Pan profesor se zhroutil: „Panebože, vždyť my sháníme holky na porodní báby, nemáme naplněnou kvótu.“ Tak jsem byla pozvána k dodatečným přijímacím pohovorům. Jelikož jsem chtěla studovat matematiku, tak jsem ji uměla poměrně dobře a přijímačky jsem udělala. Na škole jsem byla úspěšná, maturovala jsem se samými jedničkami. Na medicínu jsem se hlásit nechtěla. Porodnictví mě strašně bavilo, byla

MUDr. Ludmila Boučková / Foto: redakce

jsem poměrně „šprtna“, do nemocnice jsem chodila pořád. Měla jsem v historii sестřiček-studentek nejvíce porodů. Jenže jedenáct spolužaček

si dávalo žádost na medicínu, přitom já jsem měla nejlepší známky. To mě nakoplo, a tak jsem se také přihlásila. A mne jedinou vzali.

■ **Po medicíně jste nastoupila do českobudějovické nemocnice. Tehdy ještě nebylo běžné, že si lékař mohl vybrat, na jaké oddělení nastoupí. Ženy v chirurgii byly spíše výjimkou. Jak jste se dostala na urologii?**

Jako vystudovaná porodní asistentka jsem i po medicíně chtěla pracovat na gynekologii. Jenže na zdejší oddělení drželi místo MUDr. Jaroslav Trsové, která promovala rok po mně. Takže žádat o místo na gynekologii jsem si netroufla. Tehdy jsme jako mladí lékaři po nástupu do nemocnice měli půl roku „kolečko“ na interně a poté půl roku po chirurgických oborech. Tehdejší primář Interního oddělení docent MUDr. Bohuslav Fleischhans, CSc., mi po kolečku nabídl místo. Ale musela jsem ještě na chirurgické kolečko. Nikdo nechtěl na urologii, tak tam šoupli mě, protože moje příjmení začínalo na B. A tehdejší pan primář MUDr. Václav Kunc mi také nabídl místo. Posléze jsem zjistila, že to bylo velice neobvyklé. Když nás ředitel Miloslav Bárta rozděloval a každého se ptal, co bude dělat, a já řekla, že půjdu na urologii, rozesmál se. Nevěřil mi a panu primáři volal, zda je to pravda. Poté se mi přišel omluvit. Tenkrát prostě ženy na chirurgických oborech nebyly. Já bych se nikdy necpala na chirurgický obor, pokud by mi nebyl nabídnut. Ale byla jsem šikovnější na ruce než na hlavu, tak jsem si vybrala chirurgický obor.

■ **V urologii jste se tedy našla.**

Ano, měla jsem štěstí, že jsem hodně operovala a dělala jsem to ráda. Chirurg musí mít šikovné ruce a vztah k práci. Tehdejší primář Kunc byl vynikající operátor, měl neskutečně šikovné ruce a uměl se rychle rozhodovat. Považovala jsem za štěstí, že mi práci v chirurgii vůbec nabídl. Tenkrát byly na chirurgických odděleních pouze MUDr. Jana Eiseltová na ortopedii a na gynekologii MUDr. Hana Mířková, které ale takřka neoperovaly. Vždycky mi říkaly: „Proboha, ty máš tolik operací.“ Bylo pro mne významným, že jsem mohla u složitých operací pana

primáře asistovat právě já. V době, kdy jsem měla atestovat, se nejprve dělala atestace z chirurgie a pak až nástavbová z urologie. Ale systém se měl měnit, tak jsem čekala, až bude atestace z urologie dvoustupňová. První v republice (i v rámci mužů) jsem tak dělala atestaci dvoustupňovou – první i druhou urologii.

■ **Měla jste v rámci oboru něco, k čemu jste tíhla víc?**

Byla mi nabízena dětská urologie. Kdykoli leželo u nás dítě, bylo to vždycky na mně. Ale práce s dětskými pacienty pro mne byla psychicky náročná. Ráda jsem operovala menší věci, tíhla jsem spíše k „pipláčkám“, i když jsem dělala i velké operace. A měla jsem ráda hezké operace, které moc nekrvácely.

Později jsem začala jako první na oddělení dělat transuretrální endovezikální operace, kdy se bez operačního řezu na kůži provádí výkon endoskopicky přes močovou trubici. Tyto operace jsem zde prováděla ve velkém počtu. To byla éra, kdy se ode mě nechala operovat řada zaměstnanců nemocnice, což mne velmi těšilo a zároveň to bylo příjemným oceněním mé práce.

Deset let jsem pracovala bez příplatku jako zástupkyně primářů MUDr. Radoslava Beránka a poté MUDr. Břetislava Shona. Jako zástupce jsem měla spoustu starostí, takže jsem po deseti letech už vyloženě prosila, aby mi byla funkce odejmuta.

■ **Jak vzpomínáte na těch 55 let v nemocnici? Udála se spousta věcí, prošla tudy spousta lidí, měnili se primáři...**

Vždy jsem se tu cítila dobře, proto jsem tu taky tak dlouho. Necítím se ještě na vedlejší koleji.

■ **Jak vnímáte pokrok v medicíně?**

Je to úžasné, ani se to nedá slovy vyjádřit. Medicína nabrala úplně jiné obrátky, je nyní někde jinde. Urologie prošla obrovským pokrokem, přišly

nové přístroje – například na rozbíjení ledvinových kamenů apod.

V době mých profesních začátků jsme neměli k dispozici ani ultrazvuk a to nebylo úplně jednoduché.

Velký posun je i v nárůstu počtu lékařek na našem oddělení. Když jsem dělala zástupkyni primáře, byla jsem na oddělení jediná žena, což nebylo úplně snadné, s kolegy jsem ale vycházela dobře.

■ **V současné době pracujete v nemocnici na zkrácený úvazek. Na jakém pracovišti působíte? Operujete ještě?**

Na operační sál již nechodím, přestala jsem operovat. Ze začátku jsem to dost těžce snášela, teď už jsem se s tím vyrovnala a smířila. S emeritním primářem Chirurgického oddělení MUDr. Vojtěchem Loudou jsme se vždycky zamýšleli, jak dlouho ještě asi budeme moci pracovat.

Dva dny v týdnu pracuji ve všeobecné urologické ambulanci. Po úmrtí urologa MUDr. Pavla Puškáče máme v naší ambulanci velký přísun jak jeho bývalých, tak i nových pacientů. Ti byli zvyklí na jiný přístup. Často jim tedy vysvětlujeme, proč naše pracoviště není zaměřeno tolik na prevenci a že jsme pracoviště zaměřené převážně na léčbu. Urologie v Jihočeském kraji se v současné době nalézá v nedobré situaci. Lékařů specialistů-urologů v nemocniční i přednemocniční péči je bohužel málo a zároveň narostlo množství pacientů. Někteří pacienti jdou za dobrou pověstí naší nemocnice a chtějí být v naší péči. Nápor je mnohdy opravdu velký.

■ **Co myslíte, že čeká urologii nebo medicínu obecně do budoucna? Co bude medicíně chybět?**

Chybět bude určitě lidskost a empatie. Dnes například mladá lékařka přijde k pacientovi a jako první větu říká: „Tak jsme vám našli rakovinu...“ Mně to vadí a mladým lékařům to vytýkám. Jejich přístup k pacientům je příliš formální. Já jsem žila

v době, kdy slovo rakovina bylo pro všechny velký strašák.

Ale naopak já sama jsem teď měla úraz, chodila jsem do nemocnice jako pacient. A to se ke mně chovali všichni velice hezky, i kolegové, které neznám.

■ **Vím, že vás pacienti milují, protože s nimi krásně mluvíte.**

Asi jsem známá tím, že si s pacienty povídám, znám tak i celé jejich rodiny. To je ten větší kontakt s lidmi.

■ **Když srovnáte dobu před třiceti lety a dnes – jsou lidé více nemocní, chodí k lékaři včas?**

Kdysi jsem prováděla operace nádorů ledvin klasickou chirurgickou technikou. Řešila jsem tak obtížné stavy a měla jsem to zažité i jako horor. Nyní díky pokroku v laparoskopické a robotické technice operování je ošetření sice technicky náročnější, ale pacienti z toho profitují. Dříve pacienti velmi trpěli kvůli množství velkých jizev, které bolely a dlouho se hojily. Dnes tomu tak již není, mají pouze drobné jizvy po vstupech laparoskopických nástrojů.

■ **Doporučíte, co bychom měli dělat pro své urologické zdraví?**

Obecně se doporučuje dostatečně pít a nepřejídat se. Spousta lidí je fixována na živočišnou stravu, která má souvislost s rozvojem dny, močovými kameny apod. To jsou obtíže, které lze stravou ovlivnit. Doporučuji žít zdravě a věnovat se třeba orientačnímu běhu jako já.

■ **Orientační běh není úplně běžný koníček. Jak jste se k němu dostala?**

K orientačnímu běhu mne přivedl před padesáti lety můj manžel, který byl v orientačním běhu velmi dobrý. Celá rodina jsme s ním jezdili na závody. Abych tam jen nečekala, rozhodla jsem se jednou, že to také zkusím.

Vzpomínám si, že když jsem začínala, chodila s hůlkou jistá paní Milada, které bylo tak osmdesát let. Vždy když jsem přišla ke kontrole, paní Milada už tam byla a razila dál.

Já jí říkala: „Bože, jak to, že tu jsi?“ A ona říkala: „Protože nechodíš dobře. Jdi pomalu a pěkně podle mapy jako já. „Teď takhle chodím já a často na ni vzpomínám. U mne už je to totiž nyní taková modifikace orientačního běhu – orientační chůze. Po úrazu chodím do lesa už pouze s hůlkou. I když už jsem ve vysoké věkové kategorii, stále jezdím na závody, a to nejen u nás, ale například i do Lince v Rakousku.

■ **Jak vlastně závod v orientačním běhu probíhá a kolik člověk naběhá?**

Před závody se vždy zveřejní délka trasy a převýšení. Na startu dostanete mapu s pořadím kontrol a jdete lesem. Délka tras je různá, pro mladé jsou okolo deseti kilometrů. Kolik nachodíte, záleží na tom, jakou strategii zvolíte. Někdo chodí přímo přes potoky. Já určitě koukám, kde je můstek. Teď jsme byli na tří denních závodech v Poličce, kterých se po delší době zúčastnil jen manžel. Na trase bylo velké převýšení a já se od úrazu bojím pádu a nechci nikde lézt po čtyřech.

■ **Jste tedy nadstandardní žena, máte orientační smysl. Ženy přece neumí číst v mapách.**

To byste se divila, kolik žen dělá orientační běh.

■ **Jak jinak trávíte svůj volný čas?**

Můj muž před asi čtyřiceti lety vybudoval soukromý lyžařský vlek, kolem kterého vznikl spolek. Pokud je sníh, jezdíme tam. Donedávna jsem měla zahradu. A mám ráda ruční práce a určitě knihy.

■ **Jaké máte plány do budoucna?**

Pomalů se chystám v ambulanci končit. Čekám, až manžel půjde do důchodu. Je stále pracovně činný a také přesluhuje. Ráda bych mu poděkovala, jak se vždy postaral o rodinu, když já byla na stáži či dlouho v práci. Je úžasný. To, co zvládl on, by dokázal málokdo jiný.

■ **Bc. Iva Nováková, MBA**
*ředitelka úseku komunikace
a péče o zaměstnance*

PODĚKOVÁNÍ

Jménem vedení nemocnice velice děkuji paní MUDr. Ludmile Boučkové za její pracovní nasazení a věrnost českobudějovické nemocnici. Jako její dlouholetý kolega jí chci jménem svým i jménem ostatních lékařů a lékařek z Urologického oddělení poděkovat za její ochotu a laskavost, se kterou nám po dlouhá léta předávala své cenné odborné a životní zkušenosti. Přeji jí hodně zdraví, optimismu a pohody do let budoucích.

■ **MUDr. Jaroslav Novák, MBA**
*ředitel úseku vybraných zdravotnických oborů,
člen představenstva Nemocnice České Budějovice, a.s.*